

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Finanční majetek a daně

Jan Franc

Bakalářská práce

2010

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30.4.2010

Jan Franc

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomiky a managementu
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jan FRANC**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku - Management malých a středních podniků**
Název tématu: **Finanční majetek a daně**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Stanovení cíle práce

1. Základní vymezení finančního majetku
2. Finanční majetek v účetnictví
3. Daňová úprava finančního majetku
4. Praktický příklad
5. Novelizace zákonů
6. Formulace závěrů

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

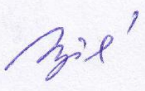
Seznam odborné literatury:

BĚHOUNEK, P.: Společnost s ručením omezeným - řešení účetní a daňové problematiky včetně příkladů z praxe. ANAG, spol. s.r.o., 2008.
Kol. autorů: Účetnictví podnikatelů 2008. Meritum - výkladová řada, Aspi a. s., Praha 2008. ISBN 978-80-7357-336-2.
VANČUROVÁ, A.: Daňový systém ČR 2008, VOX, Praha 2008, ISBN 978-80-86324-72-2.
zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
zákon č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů.
zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. František Sejkora**
Ústav ekonomiky a managementu

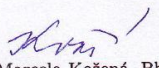
Datum zadání bakalářské práce: **30. června 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 10. července 2009

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval Ing. Františku Sejkorovi, vedoucímu mé bakalářské práce, za věnovaný čas, trpělivost a za rady a připomínky, které přispěly k úspěšnému dokončení mé bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce s názvem „Finanční majetek a daně“ je věnována teoretickým a praktickým otázkám ohledně finančního majetku zejména z pohledu účetnictví a daní. Práce uvádí definice, druhy, kategorie, legislativu, účtování, vykazování a zdanění cenných papírů. Cílem této práce je v souladu se stávající právní úpravou v České republice definovat pojem finanční majetek a vymežit způsoby jeho účtování a následně jeho zdanění.

KLÍČOVÁ SLOVA

Finanční majetek, cenné papíry, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, legislativa

TITLE

Financial assets and tax

ANNOTATION

This thesis entitled "Financial assets and tax" is devoted to the theoretical and practical issues concerning the financial assets particularly in terms of accounting and taxation. The paper presents the definition, types, categories, legislation, accounting, reporting and taxation of securities. The goal of this work is in line with existing legislation in the Czech Republic to define the concept of financial assets and to define the modalities of his accounting and then his taxation.

KEYWORDS

Financial assets, securities, individual tax rate, corporate tax rate, legislation

Obsah

Úvod.....	9
1 Základní vymezení finančního majetku	10
1.1 Akcie	12
1.2 Zatímní listy	13
1.3 Poukázky na akcie.....	13
1.4 Podílové listy.....	13
1.5 Dluhopisy	14
1.6 Opční listy	15
1.7 Skladištní listy.....	15
1.8 Kupóny.....	15
1.9 Zemědělské skladní listy	15
1.10 Směnky.....	15
1.11 Šeky.....	16
2 Finanční majetek v účetnictví.....	18
2.1 Krátkodobý finanční majetek	18
2.2 Dlouhodobý finanční majetek	19
2.2.1 Finanční investice	21
2.2.2 Podílové cenné papíry a vklady s rozhodujícím vlivem	22
2.2.3 Podílové cenné papíry a vklady s podstatným vlivem.....	22
2.2.4 Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	23
2.2.5 Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatným vliv	23
2.2.6 Jiný dlouhodobý finanční majetek	23
2.2.7 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	23
2.3 Oceňování dlouhodobého finančního majetku.....	24
3 Daňová úprava finančního majetku.....	28
3.1 Zdaňování finančního majetku u FO.....	30
3.1.1 Základ daně.....	30
3.1.2 Zdanění příjmů z držby a prodeje finančního majetku	31
3.1.2.1 Zdaňování příjmů z držby finančního majetku	31
3.1.2.2 Zdaňování příjmů z prodeje finančního majetku	32

3.2	Zdanění finančního majetku u PO.....	35
3.2.1	Základ daně.....	35
3.2.2	Příjmy z držby a prodeje finančního majetku.....	37
3.2.2.1	Příjmy z držby finančního majetku.....	37
3.2.2.2	Příjmy z prodeje finančního majetku.....	38
4	Legislativa.....	41
5	Příklady.....	44
	Závěr.....	48
	Použité zdroje.....	49
	Seznam obrázků.....	51
	Seznam zkratk.....	51
	Seznam příloh.....	52

Úvod

Tato bakalářská práce je věnována teoretickým a praktickým otázkám ohledně finančního majetku zejména z pohledu účetnictví a daní. Práce uvádí definice, druhy, kategorie, legislativu, účtování, vykazování a zdanění cenných papírů. Cílem této práce je v souladu se stávající právní úpravou v České republice definovat pojem finanční majetek a vymežit způsoby jeho účtování a následně jeho zdanění.

Předsevzetím, tedy cílem, je seznámit s těmito nástroji jednoduchým shrnutím současných přístupů k používání cenných papírů, tj. k obchodování, a popsat jejich účtování. Správné účtování cenných papírů je neobyčejně důležité. Poskytuje danému subjektu, akcionářům, finančním úřadům a široké veřejnosti informace o tom, jaký dopad mají tyto aktivity na finanční situaci daného subjektu. Účtování o cenných papírech včetně jejich daňových dopadů je velmi komplexní problematikou. Tato situace je ještě více umocněna dynamickým vývojem finančních trhů a zaváděním nových komplexních finančních instrumentů.

Text je rozdělen do pěti kapitol. První kapitola pojednává o základním vymezení cenných papírů, především o definici cenných papírů, klasifikaci a kategoriích cenných papírů. Obsahem druhé kapitoly je pohled na finanční majetek z pohledu účetnictví, především o rozdělení finančního majetku na krátkodobý a dlouhodobý majetek v účetnictví a jeho oceňování. Ve třetí kapitole jsem se zaměřil na zdaňování finančního majetku, především a podrobněji na zdaňování cenných papírů z pohledu fyzických a právnických osob. V následující kapitole se zmiňuji o legislativním vývoji finančního majetku z pohledu daní. Obsahem poslední kapitoly jsou praktické příklady, které se týkají jak účetnictví tak daní.

Téma finanční majetek a daně jsem si zvolil z důvodu, že se o danou problematikou zajímám a také z důvodu, že tato problematika bývá v odborných předmětech věnovaných účetnictví a daním často přehlížena, nebo je nastíněna jen velmi okrajově. Tuto problematiku pokládám za velmi zajímavou a proto bych rád poskytl užitečné informace tomu, kdo se o tuto oblast zajímá.

1 Základní vymezení finančního majetku

Dle míry obchodovatelnosti

- neobchodovatelné cenné papíry (dále jen CP) - emitent nezpřístupní nákup a prodej na trhu,
- částečně obchodovatelné - emitent stanoví na cenném papíru omezení obchodovatelnosti (mohou to být například zaměstnanecké akcie),
- obchodovatelné - můžou se prodávat a nakupovat na trhu bez omezení.

Dle doby, po kterou si chce nabyvatel ponechat

- CP peněžního trhu mají splatnost či dobu držby do jednoho roku,
- CP kapitálového trhu mají splatnost či dobu držby delší než jeden rok.

Dle druhu kapitálové potřeby

- úvěrové CP,
- majetkové CP.

Dle dlužníka

- státní cenné papíry,
- veřejně právní CP,
- soukromé CP.

Podle převoditelnosti

- na majitele (doručitele) - bez omezení převoditelnosti, volně prodáván,
- na jméno - omezená převoditelnost – jen smlouvou o postoupení práv,
- na řad - převoditelné rubopisem (indosamentem).

Podle podoby

- listinné,
- zaknihované.

Podle emisí

- cenné papíry vydávané hromadně – získání základního jmění, kapitálu,
- cenné papíry vydávané individuálně – individuální pohledávky .

CP ztělesňuje určitá práva svého majitele nejčastěji vůči tomu, kdo cenný papír vydal:

- právo podílu na zisku,
- hlasovací právo na valné hromadě,
- podíl na likvidačním zůstatku.

CP je nositelem právního nároku a je pro jeho vznik, existenci, převod a zánik v zásadě nenahraditelný. Znamená to, že věřitel nemůže bez CP požadovat uspokojení svých nároků a rovněž dlužník může odepřít plnění svých závazků, jestliže mu není předložen CP.

Cennými papíry jsou zejména:

- "akcie
- zatímní listy
- poukázky na akcie
- podílové listy
- dluhopisy
- investiční kupóny
- kupóny
- opční listy
- směnky
- šeky
- náložné listy
- skladištní listy
- zemědělské skladní listy" ¹.

¹ Česko. Zákon č. 591/1992 Sb., ze dne 20. listopadu 1992 o cenných papírech. In Sbírnka zákonů. 1992, částka 119, s. 598.

1.1 Akcie

Akcie je cenným papírem, s nímž jsou spojena práva a povinnosti akcionáře jako společníka akciové společnosti podílet se podle zákona a stanov společnosti na jejím řízení, zisku a při zániku na likvidačním zůstatku. Nabytí lze vkladem do a.s. nebo převodem od jiného akcionáře. Výše podílu na zisku a.s. je závislá zejména na dosaženém výsledku hospodaření společnosti, přičemž o případné výplatě dividendy rozhoduje valná hromada a.s.

Akcie lze členit dle různých kritérií, z nichž nejčastějšími jsou:

- technické provedení
 - akcie listinné,
 - akcie zaknihované.
- převoditelnost
 - akcie na doručitele ,
 - akcie na jméno,
 - akcie na řad.
- práva akcionářů
 - kmenové (dividenda je pohyblivá, zpravidla větší pohyb tržní hodnoty – kurzu),
 - přednostní (prioritní s pevným výnosem, mnohdy bez hlasovacího práva apod.).
- doba emise
 - nové akcie (vstupují na primární trh),
 - staré akcie (obchodovány na sekundárním trhu).
- sídlo emitenta
 - akcie tuzemských subjektů,
 - akcie zahraničních subjektů.

1.2 Zatímní listy

Zatímní list je zvláštním druhem cenného papíru, který nahrazuje jednu nebo více akcií téhož druhu náležejících jednomu upisovateli, jejichž emisní kurs dosud nebyl zcela splacen. Jedná se přitom o cenný papír podílnický a účastnický, který akcii dočasně zastupuje a nahrazuje, nejedná se ovšem o akcii ani o její zvláštní druh.

Zatímní list je z hlediska své formy cenným papírem na řad. Jestliže zatímní list nebo jeho rubopis zní na jméno dvou a více osob, jsou tyto osoby solidárně zavázány ke splacení dosud nesplacené části emisního kursu akcií, jež zatímní list nahrazuje. Musí být vždy vydán v listině podobě. Listinná akcie na jméno je převoditelná rubopisem a předáním. Stanovy společnosti mohou převoditelnost akcií na jméno omezit (např. může být převod akcií podmíněn souhlasem některého orgánu akciové společnosti apod.), nemohou však převoditelnost akcií vyloučit.

Akcie na majitele je převoditelná neomezeně. Práva spojená s akcií na majitele vykonává ten, kdo ji předloží, nebo ten, kdo prokáže písemným prohlášením osoby, která vykonává úschovu nebo uložení akcie podle zvláštního právního předpisu, že akcie je pro něho uložena podle zvláštního právního předpisu.

1.3 Poukázky na akcie

Poukázka na akcie je cenným papírem vydávaným v případě, kdy společnost zvyšuje základní kapitál upsáním nových akcií, jejichž převoditelnost není omezena, a to před zápisem zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku, jestliže:

- upisovatel zcela splatil emisní kurs akcie,
- o vydání poukázek na akcie rozhodla valná hromada.

1.4 Podílové listy

Podílový list je cenný papír, který představuje podíl podílníka na majetku v podílovém fondu. Vydáváním podílových listů podílového fondu shromažďuje investiční

společnost do podílového fondu peněžní prostředky. Podílový fond není právnickou osobou.

Podílové fondy jsou většinou otevřené. To znamená, že investiční společnosti, které je obhospodařují, mají ze zákona povinnost vykoupit všechny své podílové listy, které jim podílníci nabídnou k odkupu, a to za aktuální hodnotu. Aktuální hodnota podílového listu se stanoví jako podíl vlastního kapitálu v podílovém fondu, který připadá na jeden podílový list. Kromě možnosti nabídnout podílový list k odkupu podílovému fondu mohou podílníci volně převádět podílové listy na jiné osoby.

1.5 Dluhopisy

Dluhopis je zastupitelný cenný papír, s nímž je spojeno právo na splacení dlužné částky a povinnost emitenta toto právo uspokojit. Dluhopis může být vydán v podobě listinné nebo zaknihované, pokud jde o formu, může být vydán dluhopis na jméno, na řad i na doručitele.

Podle toho, kdo je vydal a kdo je tedy dlužníkem (tj. emitentem), se rozlišují zvláštní druhy dluhopisů, např.: státní dluhopisy, které jsou vydávány státem na základě zvláštního zákona, komunální dluhopisy, které vydávají územní kraje, města a obce, vyměnitelné nebo prioritní dluhopisy, které mohou vydávat akciové společnosti, hypoteční zástavní listy, které mohou vydávat pouze banky.

Podle osoby dlužníka rozeznáváme:

- průmyslové dluhopisy – vydávají je průmyslové společnosti a financují jimi investiční potřeby, dlouhodobější potřeby oběžného majetku, nové zdroje mohou použít ke splacení dříve přijatých bankovních úvěrů, případně i pro další účely,
- bankovní dluhopisy – emitují je peněžní ústavy s cílem opatřit si dlouhodobé a stabilizované peněžní zdroje k poskytování střednědobých a dlouhodobých úvěrů,
- státní a veřejné dluhopisy – vydává je vláda, města, obce a další veřejnoprávní instituce k opatření dodatečných zdrojů ke krytí rozpočtového deficitu, na financování větších investičních projektů, na rozvoj a opravu infrastruktury,

- eurodluhopisy – jsou vydávány v cizí měně na daném území.

1.6 Opční listy

Opční listy jsou cenné papíry, se kterými je spojeno právo na získání vyměnitelných a prioritních dluhopisů nebo na přednostní upsání akcií. Opční listy lze vydávat pouze jako cenné papíry na doručitele. Opční list může být vydán buď v listinné, nebo zaknihované podobě. Opční list je investičním cenným papírem a může být i kótovaným cenným papírem. V takovém případě musí být splněny zvláštní zákonné podmínky pro přijetí opčního listu na regulovaný trh.

1.7 Skladištní listy

Skladištní list je cenný papír, se kterým je spojeno právo požadovat vydání skladované věci.

1.8 Kupóny

Jedná se o druh speciálního sekundárního cenného papíru, který může být vydán pouze za účelem uplatnění práva na výnos z jiného cenného papíru, a to konkrétně práva na výnos z akcie, zátižního listu nebo (jakéhokoliv) dluhopisu. Kupón může být vydán v listinné i v zaknihované podobě. Mezi podobu kupónu a podobou cenného papíru, k němuž je kupón vydáván, není žádná vazba. Proto není vyloučeno, aby zaknihovaný kupón byl vydán k listinnému cennému papíru a naopak.

1.9 Zemědělské skladní listy

Zemědělský skladní list je listinný cenný papír na řad převoditelný rubopisem a předáním, představující vlastnické a zástavní právo k uskladněnému zboží. Zemědělský skladní list se skládá ze dvou částí, a to z vlastnického listu a zástavního listu. Samostatné vystavení jen jedné části skladního listu není možné.

1.10 Směnky

Směnka je převoditelný cenný papír, ze kterého vyplývá dlužnický závazek, který dává směnečnému dlužníkovi povinnost zaplatit a současně majiteli směnky právo požadovat zaplacení směnečné sumy v určitém čase a na určitém místě. Směnka je dlužnický cenný papír, který slouží jako prostředek obchodního a méně často i finančního úvěru a zároveň platební prostředek. Používání směnky v mezinárodním platebním styku má dlouhou historii a vedlo k poměrně brzkým snahám o unifikaci směnečných předpisů. Základní rozdělení směnek je na vlastní a cizí. Směnka jako cenný papír slouží nejčastěji k ukládání a zhodnocování volných finančních prostředků. Nejčastějším případem jsou depozitní směnky vydávané bankou, které banka vydává klientovi v rámci depozitního obchodu.

Cizí směnka (trata) je listina, obsahující vedle dalších zákonem stanovených podstatných náležitostí bezpodmínečný příkaz výstavce třetí osobě (směnečníkovi) zaplatit prvnímu majiteli směnky (remitentovi) určitou peněžitou sumu. Listina se stane cenným papírem vydáním, tj. okamžikem, kdy legálním způsobem přejde do majetku remitenta, s účinkem ex tunc (od uvedeného data vystavení).

Vlastní směnka je cenným papírem na řad, ve kterém její výstavce slibuje zaplatit určitou peněžitou sumu remitentovi nebo osobě, na kterou bude směnka převedena - indosatáři, cesionáři, příp. jinému řádnému nabyvateli směnky. Postavení výstavce vlastní a cizí směnky se liší tím, že první je přímým dlužníkem, povinným zaplatit, nikoliv postižným odpovídajícím za placení.

1.11 Šeky

Šek je obdobně jako směnka převoditelným cenným papírem. Na rozdíl od směnky je však pouze prostředkem platebním a nikoliv úvěrovým. Svým charakterem je tedy šek poukázkou, kterou výstavce šeku disponuje svou pohledávkou za peněžním ústavem.

Ze zákona nemá šek přesnou definici, bankéři však říkají, že šek je platební příkaz, který dává výstavce šekovníkovi, aby uhradil osobě uvedené na řadu určitou šekovou částku. Zákon definuje šek podstatnými náležitostmi, které se dělí na dvě části:

a) náležitosti formálního charakteru:

- písemná forma,
- listina musí být sepsána v jednom jazyce, slovo šek musí být uvedeno v souvislém textu listiny.

b) náležitosti obsahového charakteru:

- bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžní sumu,
- jméno toho, kdo má platit (šekovníka),
- místo, kde má být placeno,
- místo a den vystavení,
- podpis výstavce.

2 Finanční majetek v účetnictví

Finanční majetek se dělí na krátkodobý finanční majetek a dlouhodobý finanční majetek.

2.1 Krátkodobý finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek se vyznačuje vysokou likvidností a bezprostřední obchodovatelností. Držba či smluvená splatnost krátkodobého finančního majetku nesmí přesáhnout jeden rok.

Krátkodobý finanční majetek tvoří:

- peníze - zahrnuje hotové peníze v korunové a valutové pokladně, evidence na účtě Pokladna na základě příjmových a výdajových pokladních dokladů ,
- ceniny - jsou to zejména: známky, kolky, telefonní karty, stravenky. Při nákupu se ceniny evidují na účtě Ceniny. Vylepené kolky jsou formou zaplacení poplatku, spotřeba výkonů spojů a telefonní služby se považují za služby,
- účty v bankách - představují peněžní zůstatky na účtech v bance, který má zpravidla aktivní zůstatek, analyticky je nutno rozlišovat účty korunové, devizové (podle jednotlivých měn) a vkladové účty. S vedením účtu je zpravidla spojeno placení poplatků, které jsou finančním nákladem naopak úroky jsou finančním výnosem,
- peníze na cestě - představující peníze „na cestě“ mezi bankovním účtem a pokladnou, k dispozici je momentálně vždy pouze jeden ze dvou účetních dokladů potřebných k proúčtování převodu peněz mezi pokladnou a bankou,
- krátkodobé cenné papíry a podíly - najdeme zde zejména cenné papíry:
 - určené účetní jednotkou k obchodování v krátkodobém horizontu, nejvýše dvanáct měsíců,

- dluhové se splatností jeden rok a kratší (s úmyslem držet je do splatnosti),
- ostatní krátkodobé cenné papíry a podíly, kdy při pořízení není znám záměr účetní jednotky,
- vlastní akcie, obchodní podíly a dluhopisy (kde ale zvláštní právní předpisy stanoví četná omezení),
- nakoupené opční listy.

K okamžiku uskutečnění účetního případu se krátkodobý finanční majetek oceňuje:

- pořizovacími cenami - podíly a cenné papíry,
- jmenovitými hodnotami - peněžní prostředky a ceniny,
- reprodukční pořizovací cenou - podíly a cenné papíry nabyté bezúplatně.

2.2 Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobý finanční majetek je veden v účtové skupině 06- Dlouhodobý finanční majetek. Představuje aktiva, která podnik pořizuje nebo vlastní za účelem dlouhodobého uložení volných prostředků se záměrem získat ekonomický prospěch. Splatnost tohoto majetku přesahuje jeden rok.

Pořizování dlouhodobého finančního majetku se uskutečňuje zejména koupí, bezúplatným převodem (darováním), vkladem dlouhodobého majetku od jiné osoby, poskytnutím půjčky, převodem finančních prostředků na dlouhodobé vkladové listy a termínované vklady.

Pokud při pořízení dlouhodobého finančního majetku nevznikají náklady související s jeho pořízením, lze pořízení účtovat přímo na vrub příslušných účtů účtové skupiny 06, tj. pořizování se nemusí účtovat pomocí účtů účtové skupiny 04, např. účet 043-Pořízení dlouhodobého finančního majetku. Názvy účtu v bakalářské práci vycházejí ze směrné účtové osnovy, která je součástí přílohy.

Snížení dlouhodobého finančního majetku se uskutečňuje zejména prodejem, inkasem splatných cenných papírů, splacením půjčky a úvěru, odpisem ztrátové pohledávky u dlouhodobých půjček, bezúplatným převodem (darováním), výběrem dlouhodobého

vkladového listu a termínovaného vkladu. V případě prodeje dluhových cenných papírů je nutno k okamžiku prodeje doúčtovat naběhlý alikvotní výnosový úrok.

Jsou zavedeny čtyři skupiny pro rozdělení cenných papírů podle zaměření účetní jednotky:

a) Majetkové účasti

Majetkovou účastí se pro účely tohoto opatření rozumí cenné papíry a podíly, které zakládají podstatný nebo rozhodující vliv. Jsou zachycovány na účtech:

061 - Podílové cenné papíry a podíly v podnicích s rozhodujícím vlivem

062 - Podílové cenné papíry a podíly v podnicích s podstatným vlivem

U majetkových cenných papírů se v účetnictví rozlišuje síla vlivu, kterou má účetní jednotka v jiné účetní jednotce. Sílu ekonomických vztahů dělíme na:

- a) rozhodující vliv, kdy vlastní nad 50 % jmění společnosti,
- b) podstatný vliv, kdy vlastní 20 - 50 % jmění společnosti,
- c) zbytkový vliv, kdy vlastní do 20 % jmění společnosti.

b) Cenné papíry k obchodování

Cenným papírem k obchodování se rozumí cenný papír, který je držen za účelem provádění transakcí na veřejném trhu (např. tuzemská a zahraniční burza) s cílem dosahovat zisk z cenových rozdílů v krátkodobém horizontu, maximálně však ročním. Účtujeme o nich na

251 - Majetkové cenné papíry k obchodování

253 - Dlužné cenné papíry k obchodování

c) Cenné papíry držené do splatnosti

Do této skupiny jsou zařazovány dluhové cenné papíry, jejichž cílem držení je realizovat úrok z tohoto cenného papíru. Podmínkou zařazení dluhového cenného papíru do tohoto portfolia je, že účetní jednotka má nejen úmysl ale i schopnost držet

cenný papír do splatnosti a emitent nemá právo uhradit tento cenný papír za výrazně nižší hodnotu než je jeho naběhlá hodnota (tedy hodnota cenného papíru zahrnující naběhlý úrok).

065 - Dlužné cenné papíry držené do splatnosti

256 - Dlužné cenné papíry se splatností do 1 roku držené do splatnosti

d) Cenné papíry realizovatelné

Cenným papírem realizovatelným se rozumí cenný papír, který není cenným papírem k obchodování, ani cenným papírem drženým do splatnosti, ani majetkovou účastí. Tyto cenné papíry jsou zachyceny na účtech

063 - Ostatní cenné papíry a podíly

257 - Ostatní realizovatelné cenné papíry

Položky účtové skupiny 06 – Dlouhodobý finanční majetek, jsou zejména následující:

1. "Podíly v ovládaných a řízených osobách
2. Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem
3. Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly
4. Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv
5. Jiný dlouhodobý finanční majetek
6. Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek
7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek" ²

2.2.1 Finanční investice

² Český účetní standard č. 014 – Dlouhodobý finanční majetek [on-line]. Dostupný na WWW:<<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/>>.

Finančními investicemi rozumíme investiční cenné papíry a vklady, které budou v držení účetní jednotky déle než jeden rok a jsou to:

- podílové cenné papíry a vklady s rozhodujícím vlivem,
- podílové cenné papíry a vklady s podstatným vlivem.

2.2.2 Podílové cenné papíry a vklady s rozhodujícím vlivem

Jsou to akcie nebo podíly, které představují rozhodující vliv. Ovládající osobou je vždy většinový vlastník - akcionář, společník, který disponuje většinou hlasovacích práv, může prosadit jmenování nebo odvolání většiny členů statutárního orgánu.

Ovládající osobou jsou i osoby, které jednají ve shodě a v některých případech i osoba, která disponuje alespoň 40 % hlasovacích práv, pokud jiná osoba neovládá stejně nebo více než 40 % hlasovacích práv.

Prostřednictvím podílů většinových společníků dochází ke spojování podniků do větších ekonomických celků - ekonomických skupin. Členové těchto ekonomických skupin jsou právně samostatné obchodní společnosti, které jsou vzájemně propojeny prostřednictvím majetkových podílů (účástí).

Ovládající osoba - mateřská společnost - spojuje mocensky a ekonomicky všechny ovládané společnosti a jejich podniky. Realizuje tzv. kapitálovou akvizici. Podíly v ovládaných a řízených osobách jsou formou finančního majetku, většinou dlouhodobého. Zároveň jsou nositelem moci, podílu na ovládaní dceřiné společnosti, neboť představují většinový podíl na základním a současně vlastním kapitálu ovládané společnosti. V návaznosti na podíly s rozhodujícím vlivem vzniká účetní jednotce, která vlastní takovýto majetek, obecná povinnost sestavovat účetní závěrku za celou ekonomickou skupinu jakoby to byl jeden podnik, tzv. konsolidovanou účetní závěrku.

2.2.3 Podílové cenné papíry a vklady s podstatným vlivem

Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem představují obvykle dlouhodobou majetkovou účast, k níž se váže nejméně 20% podíl na základním kapitálu a na hlasovacích právech v ovládané (spoluovládané) společnosti. Tyto podíly v účetních

jednotkách s podstatným vlivem představují jednak dlouhodobý finanční majetek účetní jednotky a zároveň mocenský vliv, podíl na moci ve spoluovládané společnosti.

2.2.4 Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly

Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly jsou většinou především majetkové cenné papíry (akcie, podíly), které však nepředstavují rozhodující nebo podstatný vliv a účtují se na účet 063 – Ostatní cenné papíry a podíly. Dále dluhové cenné papíry, které má účetní jednotka držet do splatnosti, jež přesahuje období jednoho roku. K ostatním dlouhodobým cenným papírům náleží také tzv. realizovatelné cenné papíry. Účetní jednotka v době jejich získání nemá pevný záměr co do délky doby držení. Většinou je drží dlouhodobě, ale v případě potřeby je může kdykoli směnit za peníze.

2.2.5 Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatným vliv

Účet 064 - Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv jsou rovněž chápány především jako finanční majetek ve formě poskytnutých úvěrů a půjček, ale současně jako nástroj propojení mezi ovládající a řídicí osobou, osobou s podstatným vlivem a osobami ovládanými, řízenými a osobami v nichž je uplatňován podstatný vliv. Toto finanční propojení představuje na jedné straně finanční pohledávku, od níž se očekává majetkový prospěch a u protistrany naopak finanční závazek, takže očekávaný majetkový nepospěch.

2.2.6 Jiný dlouhodobý finanční majetek

Tato položka obsahuje zejména poskytnuté dlouhodobé půjčky a úvěry, pokud nejsou vykázány v položce - Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatným vliv³

2.2.7 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek

³ *Vyhláška 500/2002 Sb.* [on-line]. Dostupná na WWW:
<<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/>>.

Účet 067 - " Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek obsahuje krátkodobé a dlouhodobé zálohy poskytnuté na pořízení dlouhodobého finančního majetku"⁴, čímž vzniká účetní jednotce pohledávka na dodání tohoto majetku.

Poskytnuté zálohy mají sice charakter pohledávek, avšak vykazují se ve vazbě na dlouhodobý majetek. Jsou zařazeny do účtové třídy 0 - Dlouhodobý majetek, konkrétně na účtu 05.

Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek představují zálohově poskytnuté prostředky, většinou peníze, na pořizování dlouhodobého finančního majetku. Při ukončení procesu pořizování budou zálohové platby vyúčtovány, tzn. zbývající část pořizovací ceny bude doplacena, popř. přeplatek ze zálohové platby vrácen.

2.3 Oceňování dlouhodobého finančního majetku

Podniky oceňují dlouhodobý majetek ke dvěma okamžikům:

- uskutečnění účetního případu (k okamžiku pořízení),
- k rozvahovému dni nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka.

a) Při nákupu se cenné papíry oceňují skutečnou pořizovací cenou. Součástí pořizovací ceny jsou přímé náklady s pořízením související, např. poplatky a provize makléřům, poradcům a burzám. Součástí pořizovací ceny nejsou zejména úroky z úvěrů na pořízení cenných papírů a náklady spojené s držbou cenných papírů a podílů.

Součástí pořizovací ceny majetkových cenných papírů může být i emisní ážio, tj. rozdíl mezi jmenovitou hodnotou akcií a jejich vyšším emisním kurzem. Při bezúplatném nabytí cenného papíru lze použít reprodukční pořizovací cenu. Jsou-li cenné papíry a podíly nabyty protihodnotou za nepeněžitý vklad vložený do obchodní společnosti nebo

⁴ *Vyhláška 500/2002 Sb.* [on-line]. Dostupná na WWW:

<<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/>>.

družstva, budou u vkladatele oceněny na úrovni účetní zůstatkové hodnoty předmětu nepeněžitěho vkladu. Tato zůstatková cena se zvyšuje o DPH, pokud se ze strany vkladatele bude jednat o zdanitelné plnění.

b) Oceňování k datu účetní závěrky

K okamžiku sestavení účetní závěrky, resp. k rozvahovému dni se oceňují tzv. reálnou hodnotou cenné papíry, s výjimkou cenných papírů:

- cenné papíry držené do splatnosti,
- dluhopisy pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování,
- cenné papíry představující účast s rozhodujícím nebo podstatným vlivem,
- vlastní akcie a vlastní dluhopisy emitované účetní jednotkou.

Reálnou hodnotou se také neoceňují dluhopisy a ostatní cenné papíry s pevným výnosem, tyto se oceňují pořizovací cenou korigovanou o úrokové výnosy nebo náklady.

Reálnou hodnotou se rozumí:

- "tržní hodnota - je definována jako hodnota vyhlášená na tuzemské nebo zahraniční burze nebo na jiném regulovaném trhu,
- oceňování kvalifikovaným odhadem nebo posudkem znalce - používá se když není k dispozici tržní hodnota nebo když nedostatečně představuje reálnou hodnotu
- ocenění stanovené podle zvláštních právních předpisů - tato metoda se použije v případě že nejde použít žádná z předcházejících metod a to podle zákona 151/1997 Sb., o oceňování majetku."⁵

⁵ KOL. AUTORŮ. Účetnictví podnikatelů 2008. Praha : Meritum - výkladová řada Aspi, a.s., 2008. 660 s. ISBN 978-80-7357-336-2.

414 - Oceňovací rozdíly z
přecenění majetku a závazků

06x - DFM

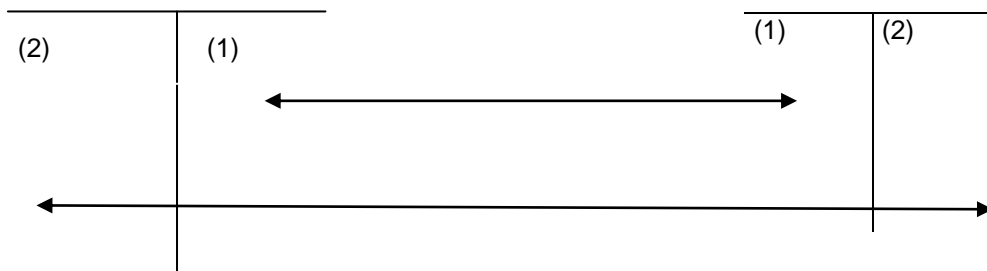

Schéma č. 1- Oceňování reálnou hodnotou

Zdroj: vlastní zpracování

(1) – zvýšení ocenění k datu účetní závěrky

(2) – snížení ocenění k datu účetní závěrky.

Příklad

Společnost A pořídila před koncem roku za 190 000 Kč registrovaný diskontovaný dluhopis se jmenovitou hodnotou 200 000 Kč. Zavírací cena burzy k datu účetní závěrky byla 195 000 Kč.

Řešení. Změna reálné hodnoty diskontovaných CP se účtuje jako součást úrokového výnosu. I když úrokový výnos za dobu držby dluhopisu do data účetní závěrky je ve výši 10 000 Kč, vlivem změny reálné hodnoty došlo k jeho snížení na částku 5000 Kč

U majetkových účastí s podstatným nebo rozhodujícím vlivem lze použít pro ocenění ekvivalenční metodu. U metody ekvivalence se majetková účast upravuje na hodnotu odpovídající míře účasti účetní jednotky na vlastním kapitálu jiného podniku. Tato úprava se promítne prostřednictvím rozvahových účtů v účtové skupině 41. Finanční majetek, který není oceňován reálnou hodnotou, lze upravit při dočasném poklesu tržní hodnoty vůči účetnímu ocenění opravnou položkou v účtové skupině 09 (dlouhodobé CP) nebo skupině 29 (krátkodobé CP). Pokud si účetní jednotka vybere tuto možnost ocenění musí jí použít u všech podílů s rozhodujícím a podstatným vlivem. Při této

metodě je potřeba si dát pozor na dvě skutečnosti, a to, že nejde o ocenění, které přímo odráží tržní podmínky, a nejedná se pojmově o ocenění reálnou hodnotou. Z toho vyplývá, že hodnota cenného papíru stanovená ekvivalencí může být účetně vysoká, ale jeho reálná hodnota může být nízká nebo přesně naopak.

Směnky

Ty jsou vždy oceňovány pořizovací cenou, a to i v případě, že jsou použity jako platební prostředek. Součástí pořizovací ceny směnky přijaté jako platební prostředek, tj. kdy nám dlužník namísto peněz hradí směnkou, je hodnota pohledávky zvýšena o tzv. alikvotní úrokový výnos. Směnka může být v účetnictví účtována do:

- dlouhodobého finančního majetku (účtová skupina 06),
- krátkodobého finančního majetku (skupina 25),
- zúčtovacích vztahů (skupina 31, 37) v případě eskontu bance,
- do pod-rozvahových účtů (skupiny 75 až 79) v případě zajišťovací směnky a směnky z titulu indosamentu (převodu).

O jednotlivých složkách pořizovací ceny CP a podílů se účtuje na účtu Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek (účtová skupina 04) nebo Pořizovaný krátkodobý finanční majetek (skupina 25).

3 Daňová úprava finančního majetku

V podmínkách daňové legislativy České republiky je zdanění zisků vyplývajících z držby nebo prodeje cenných papírů upraveno v zákoně o daních z příjmů. Existují tři druhy daňových poplatníků a to:

- fyzické osoby ,
- právnické osoby, které mají na území České republiky své sídlo,
- právnické osoby, které nemají na území České republiky své sídlo.

U příjmů z finančního majetku se uplatňují tři režimy zdanění:

- příjmy vstupující do dílčího základu daně zdaňovaného v přiznání k dani z příjmů fyzických osob a to jednotnou sazbou 15% a z příjmů právnických osob sazbou 20 %,
- příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně = srážková daň 15 %.

Samostatný základ daně

Převážná většina příjmů ze zdrojů na území ČR tvoří samostatný základ daně a zdaňuje se srážkou u zdroje a jsou to zejména:

- "úroky z vkladů na běžných účtech, které podle podmínek banky nejsou určeny k podnikání,
- úroky plynoucí ze směnek vystavených bankou k zajištění vkladů,
- úroky z vkladů na vkladních knížkách,
- úroky z vkladů na úsporných účtech,
- úroky a výnosy z vkladních listů,
- úrokové výnosy z obligací,
- podíly na zisku kapitálových společností a družstev,
- dividendy,

- podíly na zisku tichého společníka."⁶

Samostatný základ daně je zdaňován zvláštní sazbou daně = srážková daň. Daň je tedy srazena a odvedena plátcem daně a k jejímu vybrání tudíž dojde přímo u zdroje příjmů. Daň tedy odvádí přímo ten, kdo příjem vyplácí. Plátce vypočítá daň, srazí ji a poplatníkovi vyplatí příjem snížený o daň. Základ daně je pouze příjem, proto se až na výjimky neuplatňují náklady a odčitatelné položky. Zvláštní sazba daně z příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky je 15 %. Dividendy přijaté ze zahraničí jsou rovněž daně srážkou u zdroje, přičemž existuje-li se zemí emitenta cenného papíru dohoda o zamezení dvojího zdanění, může si poplatník daň sraženou v zahraničí započítat proti své daňové povinnosti v ČR. Srážková daň se vztahuje jak fyzickým tak také k právnickým osobám.

Základ daně (dále jen ZD) pro zvláštní sazbu daně je pouze příjem. ZD se stanoví samostatně za jednotlivé CP, a to i v případě držby cenných papírů stejného druhu od jednoho emitenta. ZD se zaokrouhluje na celé koruny dolů, s výjimkou dividendového příjmu, u něhož se ZD zaokrouhluje na celé haléře dolů. U dividendových příjmů se sražená daň za jednotlivé cenné papíry nezaokrouhluje, avšak celková částka daně sražená plátcem z veškerých dividendových příjmů se zaokrouhluje na celé koruny dolů.⁷

Ostatní co není zdaněno v rámci samostatného základu daně je obsaženo v rámci **dílčího základu daně**, a jsou to zejména:

- úrokové příjmy z dluhopisů vydaných v zahraničí poplatníkem se sídlem v České republice,
- podnikatelské příjmy z úroků a jiných výnosů z poskytovaných úvěrů a půjček, úroků z prodlení, poplatků z prodlení zahrnutých v obchodním majetku poplatníka,
- úrokové a jiné výnosy z držby směnek,

⁶ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka. 2008. *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. Praha: VOX, 2008. ISBN 978-80-86324-72-2.

⁷ Česko. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473- . §36 odst. 3

- příjmy z prodeje předkupního práva na cenné papíry,
- příjmy z kapitálového majetku plynoucí ze zdrojů ze zahraničí, nesnížené o výdaje (platí pro FO).

3.1 Zdaňování finančního majetku u FO

3.1.1 Základ daně

Základ daně je součet jednotlivých dílčích základů daně. ZD z příjmu FO je poměrně složitý. Jednotlivé příjmy jsou rozděleny do pěti dílčích základů daně a to z důvodu, že různé příjmy mají odlišnou využitelnost. V každém dílčím základu daně je nutné odděleně stanovit příjem očištěný o daňově uznatelné výdaje. Dílčí základy daně se dále dělí na samostatné základy daně. V následujícím schématu je zachycen výpočet daně a jednotlivých dílčích základů daně.

Příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků - §6

+ pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvek na státní politiku

zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem

= dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků

+

Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti §7

- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů

= dílčí základ daně z příjmů z podnikání a jiné výdělečné činnosti

+

Příjmy z kapitálového majetku § 8

= dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku

+

Příjmy z pronájmu - §9

- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů

= dílčí základ daně z příjmů z pronájmu

+

Ostatní příjmy § 10

- výdaje na dosažení příjmů

= dílčí základ daně z ostatních příjmů

= ZÁKLAD DAŇE

- nezdanitelné části základu daně - §15

- odečitatelné položky - §34

= SNÍŽENÝ ZÁKLAD DANĚ x sazba daně (§16)

= DAŇ - slevy na dani (§35 až §36)

= DAŇOVÁ POVINNOST - uhrazené zálohy

= DOPLATEK DAŇE

Schéma č. 2 - Výpočet daně FO⁸

Sazba daně

Daň ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně a odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celé sta Kč dolů činí 15 %.

3.1.2 Zdanění příjmů z držby a prodeje finančního majetku

Příjmy z cenných papírů rozdělujeme do dvou základních a z daňového hlediska zcela odlišných kategorií a to na příjem z držby, zde se jedná o příjmy z kapitálového majetku a na příjem z prodeje cenného papíru.

3.1.2.1 Zdaňování příjmů z držby finančního majetku

Příjmy z držby cenných papírů jsou samostatným základem daně a ve většině případů podléhají režimu zdanění srážkovou daní. Způsob zdanění je zde stejný pro fyzickou

⁸ VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka. 2008. *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. Praha: VOX, 2008. ISBN 978-80-86324-72-2.

osobu podnikající i nepodnikající. Jedná se o příjmy vyjmenované podle §8 - Příjmy z kapitálového majetku.

Zdaňování příjmů z kapitálového majetku

Příjmy vyjmenované v §8 u nichž je daň vybrána srážkovou sazbou se neuvádějí v daňovém přiznání. Příjmy z kapitálového majetku jsou:

- "podíly na zisku (dividendy) z majetkového podílu na akciové společnosti, na společnosti s ručeným omezeným a komanditistů komanditní společnosti, podíly na zisku z členství v družstvu a dále úroky a jiné výnosy z držby cenných papírů,

- příjmy z vyrovnání společníkovi, který není účastníkem smlouvy dosažené na základě smlouvy o převodu zisku

- podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, pokud se nepoužívají k doplnění vkladu sníženého o podíly na ztrátách do původní výše,

- úroky z vkladů na nepodnikatelských běžných účtech, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na vkladovém účtu, s výjimkou úroků a jiných výnosů z vkladů přijímaných zaměstnavatelem od jeho zaměstnanců, není-li zaměstnavatel k přijímání vkladů od veřejnosti nebo od zaměstnanců oprávněn,

- výnosy z vkladních listů."⁹

3.1.2.2 Zdaňování příjmů z prodeje finančního majetku

Režim zdanění příjmů z prodeje cenných papírů může mít u fyzických osob obecně tři podoby a podléhají režimu zdanění v rámci dílčího základu daně:

- příjmy osvobozené od daně z příjmů, při prodeji CP po splnění časového testu,
- ostatní příjmy, při dřívějším prodeji CP, které nejsou zahrnuty v obchodním majetku - §10,
- příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti - §7.

⁹ Daňová evidence 2008. Praha : Meritum - výkladová řada Aspi, a.s., 2008. 608 s. ISBN 978-80-7357-337-9.

Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti

V §7 se uvádí zdanění příjmů z prodeje cenného papíru, který byl pořízen z obchodního majetku. FO může zahrnout do obchodního majetku i cenné papíry zakoupené ze soukromých prostředků. Tato situace může nastat např. v případě, kdy poplatník zakoupil cenné papíry před zahájením podnikatelské činnosti a teprve v jejím průběhu se rozhodl vložit tyto cenné papíry do obchodního majetku. Vložením do obchodního majetku poplatníka se stávají veškeré příjmy z prodeje těchto cenných papírů a výdaje s nimi spojené součástí základu daně z podnikatelské nebo jiné samostatně výdělečné činnosti, kterou FO provozuje. Příjmy získané z prodeje cenných papírů tedy poplatník zdaní spolu s ostatními příjmy získanými jeho podnikatelskou činností v rámci § 7 zákona.

Nejpodstatnější složkou daňových výdajů podnikatele při prodeji cenných papírů je cena pořízení cenného papíru. Vedle ceny pořízení však FO vznikají při pořízení cenného papíru i další výdaje. Za tyto výdaje lze považovat veškeré prokazatelně vynaložené výdaje na to, aby mohl být příslušný cenný papír pořízen (např. poplatky za obchodování na trhu s cennými papíry, které často s jejich pořízením bezprostředně souvisejí), náklady spojené s jejich správou, a dále pak i veškeré prokazatelně vynaložené výdaje na to, aby mohl být příslušný prodej cenného papíru realizován (např. poplatky organizátorovi veřejného trhu, úhrada za zprostředkování prodeje obchodníkovi s cennými papíry, poplatek za provedení převodu ve středisku cenných papírů apod.). Tyto související výdaje jsou zahrnovány do daňových výdajů podnikatele postupně tak, jak nastávají jednotlivé účetní případy, bez ohledu na to, zda došlo k prodeji cenného papíru, k němuž se vztahují, či nikoli.

V případě, že dojde ke zdanění příjmů z prodeje cenných papírů srážkovou daní, má sice podnikatel jako účetní jednotka povinnost zahrnout tyto příjmy snížené již o sraženou daň do svého účetnictví, ale do základu daně (dílčího základu daně) z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti podle § 7 je již nezahrnuje. V souladu s ustanovením § 5 odst. 5 zákona se do základu daně nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, pro které je stanoveno, že se z nich daň vybírá zvláštní sazbou daně podle § 36 ze samostatného základu daně. To se týká hlavně příjmu v rámci zániku

účasti v obchodních společnostech, dále jako součást vypořádacího podílu nebo jako součást likvidačního zůstatku při likvidaci obchodní společnosti.¹⁰

Ostatní příjmy

Zdanění příjmů z cenných papírů, které nejsou zahrnuty v obchodním majetku poplatníka se řídí ustanoveními v §10 Ostatní příjmy, podle kterých poplatník přiznává příjmy z prodeje cenných papírů snížené o výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu. Za prokazatelně vynaložené výdaje se považuje cena pořízení příslušných cenných papírů a výdaje související s prodejem CP. Jsou to např. poplatky hrazené zprostředkovateli nákupní a prodejní transakce, provize, poplatky Středisku CP za provedení převodu. Z toho plyne, že FO, která nemá CP zahrnuty v obchodním majetku odvádí daň pouze z realizovaného zisku. Zdaňují se zde příjmy, které nebyly zahrnuty do obchodního majetku a u nichž nebyl splněn časový test 6 měsíců.

Příjmy osvobozené od daně

U FO podle 4 písm. r, písm. w jsou osvobozeny příjmy z prodeje cenných papírů po šesti měsících nebo po pěti letech od jejich nabytí. Časová lhůta pro osvobození se bude posuzovat jen podle přímého podílu na společnosti (nikoli přímého a nepřímého dohromady). Pokud přímý podíl bude za poslední 2 roky max. 5 %, bude prodej osvobozen po 6 měsících. Pokud bude přímý podíl za poslední 2 roky nad 5 %, bude platit osvobození až po 5 letech.

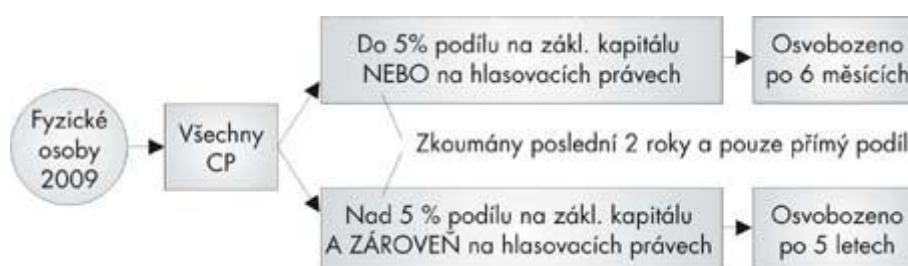

Schéma č. 3 - Osvobození CP¹¹

¹⁰ Česko. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473- . §36

¹¹ Akont.cz [online]. 2009 [cit. 2010-04-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.akont.cz/cz/270.novela-zakona-o-danich-z-prijmu-platna-od-1-1-2009->>.

Příjmy z prodeje cenných papírů vložených do obchodního majetku poplatníka jsou osvobozeny až po šesti měsících od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Rozhodující v tomto případě není termín nabytí, nýbrž termín ukončení podnikatelské činnosti. Příjem z cenného papíru podléhá zdanění po celou dobu podnikatelské činnosti poplatníka. Toto je třeba si uvědomit, neboť řada podnikatelů se domnívá, že jimi nakoupené cenné papíry jsou po šesti měsících od jejich nabytí od daně z příjmů osvobozeny. Dále jsou v oblasti cenných papírů osvobozeny tyto příjmy od daně z příjmů FO

- příjmy z prodeje cenných papírů nabytých v rámci kupónové privatizace (první prodej)
- příjmy přijaté jako úroky z vkladů ze stavebního spoření včetně úroků ze státní podpory podle zákona o stavebním spoření
- příjmy přijaté jako úrokové výnosy z hypotečních zástavních listů
- příjmy získané nabytím zaměstnaneckých akcií za nižší než jmenovitou hodnotu

3.2 Zdanění finančního majetku u PO

3.2.1 Základ daně

Základem daně je rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období. ZD z příjmů se stanovuje za zdaňovací období. Zdaňovacím obdobím může být:

- kalendářní rok - to je období, které začíná měsícem lednem a je nepřetržitě po sobě jdoucí po dobu 12 měsíců a nebo,
- hospodářský rok - je to období nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců, které může začínat prvním dnem měsíce, kromě ledna.

Ve schématu je naznačeno co je třeba vzít v úvahu při tvorbě základu daně.

Hospodářský výsledek před zdaněním
(hrubý zisk/ ztráta= výnosy – náklady)

- výnosy, které nejsou předmětem daně
 - výnosy, které jsou osvobozeny
 - výnosy nezahrnované do základu daně
 - + - rezervy a opravné položky, které nejsou daňově uznatelné
 - + účetní náklady, které nejsou daňově uznatelné
 - + - zaúčtované položky, které se v ZD uznávají, jen když jsou zaplacený
 - + - úpravy základu daně předešlých zdaňovacích období
-

= ZÁKLAD DANĚ

- odčitatelné položky - §34
-

= SNÍŽENÝ ZÁKLAD DANĚ

- hodnota darů - §20 odst. 8
-

= UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ x sazba daně 20 %

= DAŇOVÁ POVINNOST

Schéma č. 4 - Tvorba základu daně PO ¹²

U obchodních společností se v zásadě vychází z výsledku hospodaření podle účetnictví. Naběhlé úroky či změny reálné hodnoty cenných papírů jsou součástí výsledku hospodaření

¹² VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka. 2008. *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. Praha: VOX, 2008. ISBN 978-80-86324-72-2.

Sazba daně

Sazba daně činí 20 % (od 1.1.2010 19%) a vztahuje se na základ snížený o položky odčitatelné od základu daně a který se zaokrouhluje na celé tisícikoruny dolů.¹³

3.2.2 Příjmy z držby a prodeje finančního majetku

Příjmy z finančního majetku se rozdělují stejně jako u FO na příjmy z jejich držby a na příjmy z jejich prodeje.

3.2.2.1 Příjmy z držby finančního majetku

Zde je nutné rozlišit dvě varianty příjmů a to z důvodu odlišného zdanění výnosů z držby cenných papírů a z podílů na obchodních společnostech. Jsou to tyto dvě možnosti příjmů:

- "příjmy z dividend, podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na likvidačním zůstatku,
- úrokové příjmy z dluhopisů, vkladních listů, úroky z vkladních knížek a z vkladových účtů, z běžných účtů, výnosy z držby směnek."¹⁴

Příjmy z dividend, podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na likvidačním zůstatku

Tyto příjmy je nutné posoudit mezi jakými subjekty se výplata uskutečňuje. V důsledku tohoto posouzení budou tyto příjmy buď osvobozeny od daně nebo budou podléhat zvláštní sazbě daně.

¹³ Česko. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473- . §21 ods. 1

¹⁴ JAROŠ, Tomáš. Daň z příjmů právnických osob v účetnictví. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2010. 192 s. ISBN 978-80-247-3368-5.

a) Dividendové příjmy ze zdrojů v tuzemsku

- Osvobozené příjmy jsou dividendy a podíly na zisku vyplácené dceřinou společností společnosti mateřské, podmínkou je že má nejméně po dobu 12 měsíců nepřetržitě alespoň 10 % podíl na základním kapitálu této společnosti,
- Pokud bude výplata příjmů uskutečňována mezi ostatními subjekty pak podléhají srážkové dani, která je 15 %. Použitá sazba daně 15 % je nižší než obecná sazba daně z příjmů právnických osob, která je 20 %, lze tento postup chápat jako omezení vnitřního dvojího zdanění.

b) Dividendové příjmy ze zdrojů v zahraničí

Pokud plynou dividendové a obdobné příjmy ze zdrojů v zahraničí, můžeme je zdanit 15 % sazbou daně ze samostatného základu daně, anebo mohou být osvobozeny od daně v případě že se jedná o mateřskou a dceřinou společnost.

Další příjmy z držby finančního majetku samostatné základy daně netvoří a zahrnují se přímo do základu daně. Jde zejména o tyto druhy:

- úroky z vkladů na běžných i spořicíh účtech,
- úroky z dluhopisů,
- výnosy z depozitních směnek,
- úroky a jiné výnosy z vkladních listů,
- úroky z poskytnutých půjček a úvěrů.

Tyto příjmy podléhají obecné sazbě daně a proto se nezahrnují do samostatného základu daně. Výjimku která se nezdaňuje základní sazbou daně a je od daně osvobozena tvoří:

- úrokové výnosy z hypotečních zástavních listů emitovaných do 21.12.2007 a
- od 1.6. 2006 také výnosy z prostředků uložených na zvláštním účtu u banky podle zvláštních předpisů.

3.2.2.2 Příjmy z prodeje finančního majetku

Požizovací cena není v okamžiku nákupu uznatelným daňovým výdajem. Pro příjmy z prodeje finančního majetku platí, že výdaje spojené s jejich držbou jsou součástí

daňových nákladů. Výdaji může být například poplatky za úschovu a správu cenných papírů, poplatky a provize za prodej cenných papírů. Oceňovací rozdíl, který vzniká při přeceňování cenných papírů jejich reálnou cenou se do základu daně nezahrnuje, jen se o něj změní výsledek hospodaření. O prodeji cenného papíru se účtuje v okamžiku převodu vlastnických práv k cenného papíru.

Při prodeji cenných papírů se samostatně posuzuje:

- "prodej akcií a podílů v dceřiné společnosti, který je osvobozen od daně,
- prodej akcií a podílů nepřeceňovaných na reálnou hodnotu,
- prodej směnek,
- prodej ostatních cenných papírů."¹⁵

Prodej akcií a podílů v dceřiné společnosti

Od roku 2008 jsou příjmy z převodu mateřské společnosti v dceřiné společnosti plynoucí mateřské společnosti nebo stále provozovně společnosti, která je daňovým rezidentem jiného členského států EU, umístěné na území ČR osvobozeny od daně. Podmínky osvobození jsou podobné jako už dříve zmíněných dividendových příjmů.

Prodej akcií a podílů nepřeceňovaných na reálnou hodnotu

Při prodeji akcií a podílů, které nejsou oceňovány reálnou hodnotou, jedná se zejména o akcie představující majetkové účasti se základajícím a podstatným vlivem a veškeré obchodní podíly a které nepodléhají režimu osvobození, představuje nabývací cena při prodeji daňově uznatelný náklad pouze do výše příjmů z prodeje.

Prodej směnek

Požizovací cena směnky při prodeji, o nichž je účtováno podle zvláštního právního předpisu jako o cenném papíru, se stává daňovým účinným výdajem jen do výše příjmu z jejího prodeje.¹⁶

¹⁵ JAROŠ, Tomáš. Daň z příjmů právnických osob v účetnictví. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2010. 192 s. ISBN 978-80-247-3368-5.

Prodej ostatních cenných papírů

Za tyto cenné papíry je možné případnou ztrátu uplatnit jako daňově účinný výdaj bez omezení. Mezi tyto ostatní cenné papíry patří:

- cenné papíry k obchodování,
- akcie představující majetkovou účast zakládající menšinový vliv,
- veškeré dlužné cenné papíry držené do splatnosti.

¹⁶ Česko. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473, § 24 ods.2 písm. ze

4 Legislativa

Mezi nejdůležitější novelizace týkající se zdanění cenných papírů se řadí novela z roku 2002. V příloze je přiloženo schéma, které zobrazuje cenné papíry před rokem 2002 a po roce 2002. S účinností od 1. 9. 2002 byl zákonem č. 260/2002 Sb. novelizován zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon). Tato novela měla za cíl především uvést do souladu terminologii a způsoby oceňování používané účetními předpisy od 1. 1. 2002 se zákonem.

Novela § 24 odst. 2 písm. r) zákona

Podle ustanovení § 24 odst. 2 písm. r) zákona se za daňový náklad při prodeji uznává hodnota cenného papíru zachycená v účetnictví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění (dále jen zákon o účetnictví), a to bez ohledu na výši dosažených příjmů s výjimkou:

- akcií, které nejsou podle účetních předpisů oceňovány reálnou hodnotou (§ 24 odst. 2 písm. w) zákona),
- směnek, o nichž je účtováno jako o cenném papíru (§ 24 odst. 2 písm. ze) zákona).

Jinými slovy řečeno, ztráta z prodeje cenného papíru vstupuje od roku 2002 do základu daně z příjmů. Výjimkou z tohoto principu jsou jednak směnky a také akcie, které nejsou podle § 27 zákona o účetnictví oceňovány reálnou hodnotou.

Novela § 24 odst. 2 písm. w) zákona

Podle ustanovení § 24 odst. 2 písm. w) zákona nelze zahrnout do základu daně ztrátu z prodeje akcií, které nejsou oceňovány reálnou hodnotou. V souladu s § 27 odst. 1 písm. a) zákona o účetnictví se neoceňují reálnou hodnotou akcie představující účast s rozhodujícím (20% a 50%) nebo podstatným vlivem (více než 50%) a vlastní akcie.

Do základu daně nelze zahrnout ztrátu z prodeje akcií představujících účast s podstatným nebo rozhodujícím vlivem. Kromě toho nelze do základu daně zahrnout ztrátu z prodeje vlastních akcií. Tyto ztráty se na rozdíl od předchozí právní úpravy posuzují samostatně za každou akcii a nelze je proto kompenzovat se ziskovými prodeji

akcií, ani je nelze odečíst ve třech následujících zdaňovacích obdobích, což má negativní dopad na poplatníky ve srovnání s předchozími roky.

Příklad

Společnost A s.r.o. má podíl s podstatným vlivem ve společnosti B. Podíl byl nabyt protihodnotou za nepeněžitý vklad v ocenění zůstatkovou cenou 800 000 Kč. Nabývací cena podílu byla 700 000 Kč. Podíl byl prodán za dohodnutou cenu 500 000 Kč.

Řešení

Podíly jsou prodány za cenu nižší než je jejich pořizovací cena, čímž vznikla ztráta z prodeje. Protože jde o prodej podílu neoceňovaného reálnou hodnotou (§24 odst. 2 písm. w) musí se pro potřeby daňového přiznání:

- a) porovnat účetní cena podílu 800 000 Kč s jeho nabývací cenou 700 000 Kč,
- b) porovnat nabývací cena podílu 700 000 Kč s výnosem z prodeje podílu 500 000 Kč.

Závěr je, že do základu daně se započte nabývací cena podílu (nižší než pořizovací cena), avšak pouze do výše výnosu z jeho prodeje, jež je v částce 500 000 Kč. V daňovém přiznání bude připočitatelnou položkou k základu daně z příjmů částka 300 000 Kč (800-500) nebo také (+100 ad a) + 200 ad b)).

Novela § 24 odst. 2 písm. ze) zákona

Podle novelizovaného ustanovení § 24 odst. 2 písm. ze) zákona nelze obdobně jako v předchozí právní úpravě zahrnout do základu daně ztrátu z prodeje směnky, o níž je účtováno v souladu s účetními předpisy jako o cenném papíru. Ztráta z prodeje směnky je v daném případě dána rozdílem mezi pořizovací cenou směnky a prodejní cenou směnky.

Novela § 24 odst. 7 zákona

Ustanovení § 24 odst. 7 zákona vymezuje obecně pojem "nabývací ceny podílu na obchodní společnosti", tedy i nabývací cenu akcií. Oproti předchozí úpravě nedoznalo novelizované znění zásadních věcných změn až na jednu výjimku.

Tou výjimkou je (obdobně jako v účetnictví) snižování nabývací ceny podílu o příjmy plynoucí společníkovi (akcionáři) při snížení základního kapitálu s výjimkou příjmů podléhajících zvláštní sazbě daně podle § 36 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona nebo § 36 odst. 2 písm. a) bod 9 zákona, tj. příjmů plynoucích společníkovi (akcionáři) ze snížení základního kapitálu, jemuž předcházelo zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů podle § 144 nebo § 208 obchodního zákoníku.

5 Příklady

Příklad č. 1 - Prodej finančního majetku

Snížení dlouhodobého finančního majetku prodejem přichází v úvahu zejména u majetkových cenných papírů, tj. podílů v ovládané, řízení jednotce, popř. podílů v jednotce s podstatným vlivem, popř. i minoritních podílů, které představují jen pasivní vliv.

V roce 2008 nakoupila obchodní společnost 100 kusů akcií v jednotkové ceně 2 500 Kč, tj. celkem za 250 000 Kč. Za zprostředkování nákupu akcií zaplatila společnost obchodníkovi s CP 10 000 Kč. Pořizovací cena jedné akcie tedy činila 2 600 Kč. Na burze CP měly tyto akcie k 31.12.2008 kurz 2 750 Kč (tj. změna reálné hodnoty nakoupených akcií činila celkem 15 000 Kč). V měsíci březnu 2009 společnost prodala 50 kusů akcií za celkovou cenu 134 000 Kč (prodejní cena jedné akcie tedy činila 2 650 Kč).

Účetní postup v roce 2007

Účetní postup v roce 2007	Kč	MD	D
1. nákup akcií (100 ks x 2 500 Kč)	250 000	251	325
2. úhrada obchodníkovi s CP při nákupu akcií	10 000	251	221
3. přecenění akcií na reálnou hodnotu k 31.12.2007	15 000	251	666
Účetní postup v roce 2008			
1. vyřazení akcií při prodeji (50 ks x 2 750 Kč)	137 500	561	251

2. výnos z prodeje akcií	134 000	315	661
--------------------------	---------	-----	-----

V roce 2008 byl základ daně ovlivněn zaúčtovanými finančními výnosy z přecenění akcií na reálnou hodnotu (účet 666) a v roce 2009 ovlivní základ daně zaúčtované výnosy z prodeje akcií (účet 661) a v plné výši také zaúčtované náklady z titulu vyřazení akcií při prodeji (účet 561). Jelikož se v tomto případě jedná o prodej akcií, které se podle účetních předpisů přeceňují na reálnou hodnotu, dosažená účetní ztráta z prodeje akcií je v roce 2009 daňově uznatelná. Pokud je při prodeji akcií nepřeceňovaných na reálnou hodnotu nabývací cena těchto akcií vyšší než příjem z jejich prodeje, nelze tuto ztrátu daňově uplatnit. Přitom platí, že každá jednotlivá ztráta z prodeje akcie je daňově neuznatelná a v případě prodeje více akcií nelze jednotlivé zisky a ztráty kompenzovat.

Příklad č. 2 - Prodej směnky

Podnikatel nakoupil 1.4.2009 směnku za částku 800 000 Kč o jmenovité hodnotě 1 000 000 Kč. Rovnoměrně nabíhající alikvotní úrok činí 10 000 Kč měsíčně. Po 6 měsících dne 1.10. 2009 se podnikatel rozhodl směnku prodat.

Účetní případ	Kč	MD	D
1. Dne 1.4. 2009 - nákup dlouhodobé směnky v pořizovací ceně	800 000	065	221
2. Dne 1.10.2009 - naběhlý úrok od nákupu směnky ke dni jejího prodeje	60 000	065	665
3. Dne 1.10.2009 - prodej směnky za cenu pořízení zvýšenou o naběhlý alikvotní úrok a dohodnutý zisk	960 000	378	661
5. Dne 1.10.2009 - Vyřazení směnky z účetnictví v pořizovací ceně zvýšené o úroky	860 000	561	065
6. Dne 14.10.2009 - Přijetí úhrady za prodanou směnku	960 000	221	378

Protože podnikatel směnku zahrnul do obchodního majetku tak bude příjem z prodeje zdaňovat v rámci dílčího základu daně podle § 7 zákona o daních z příjmů. Podnikatel nemůže využít 6 měsíčního časového testu a proto bude příjem předmětem daně a bude zdaněn obecnou sazbou daně, tj. 15 %.

Příklad č. 3 - Výplata podílů na zisku

Obchodní společnost A s.r.o. se sídlem v ČR se rozhodla na základě usnesení valné hromady k výplatě podílů na zisku v hodnotě 100 000 Kč svým společníkům. Jsou dva společníci, fyzická osoba a právnická osoba(s.r.o.). Oba společníci mají podíl 50 % na čistém obchodním majetku a každý má nárok na 50 000 Kč.

Řešení:

U společnosti s.r.o. v ČR byly tyto účetní případy:	Kč	MD	D
1. Vznik závazků vyplatit podíly na zisku	100 000	431	364
2. Vznik povinnosti srazit daň vůči fyzické osobě	7 500	364	342
3 Odvod srážkové daně správci daně	7500	312	221
U společníka - FO byli tyto účetní případy:			
5. Přiznání podílů na zisku	42 500	378	665
6. Příjem podílů na zisku	42 500	221	378
U společníka s.r.o. byli tyto účetní případy			

7. Přiznání podílů na zisku	50 000	378	665
8. Příjem podílů na zisku	50 000	221	378

V případě podílu na zisku společníkovi, který má formu s.r.o. a má podíl 50 % na čistém obchodním majetku, nepodlehne podíl na zisku zdanění, neboť se jedná o příjmy osvobozené dle §19 ZDP, tj. výplatu provádí dceřiná společnost ve prospěch společnosti mateřské . U podílu na zisku FO má společnost povinnost srazit daň 15%. Společnost má povinnost provést srážku nejpozději do konce 3. měsíce po dni rozhodnutí valné hromady o rozdělení zisku. Z důvodu, že se podíl na zisku zdaněný srážkovou daní plynoucí společníkovi, který je fyzickou osobou sráží u zdroje, tak ho FO dále nezdaňuje a neuvádí jej do svého daňového přiznání.

Závěr

Jak již bylo řečeno úvodem, cílem mé bakalářské práce bylo, seznámit čtenáře s finančním majetkem z pohledu účetnictví a daní. Domnívám se, že tohoto stanoveného cíle se mi podařilo dosáhnout, a to jak po stránce teoretické, tak po stránce praktické. V pěti kapitolách jsou shrnuty základní poznatky dané problematiky, přičemž největší prostor je věnován účetním a daňovým aspektům finančního majetku včetně konkrétních příkladů.

Toto téma jsem pojal jako možnost ucelení a prohloubení svých poznatků v dané oblasti zejména ze studia odborné literatury a z vlastní praxe. Účtování cenných papírů i cenné papíry obecně jsou, dle mého názoru, zajímavou a dynamickou oblastí. Při hledání odpovědi na otázku budoucnosti cenných papírů se vždy objevuje odpověď, že všechny hlavní objevy byly již učiněny. Každým rokem se však úroveň znalostí posouvá dále.

V prvních čtyřech kapitolách jsem shrnul informace o účtování finančním majetku a také o zdanění finančního majetku. V účetnictví jsem se zaměřil na oceňování finančního majetku. Postupy jsou zde rovněž upraveny legislativou České republiky, ale ne vždy zákony předepisují, který způsob je nutno v daném případě použít. Proto není výjimkou, že si subjekty vedoucí účetnictví mohou vybrat, který ze způsobů oceňování použijí. Zákonem je však stanoveno, že zvolený způsob musí účetní jednotka dodržovat po celou dobu účtování o daném majetku. V daňové oblasti jsem se zaměřil na zdanění příjmů z držby a prodeje finančního majetku jak z pohledu fyzických osob tak také z pohledu právnických osob. Obsahem poslední páté kapitoly je vysvětlení praktických postupů účtování a postupu zdanění na několika příkladech.

Všechny tyto operace jsem popsal a vysvětlil co možná nejpřehledněji a domnívám se, že i názorné praktické příklady mohou pomoci k lepšímu porozumění dané problematiky. Doufám, že se mi podařilo touto prací přispět k užitečným publikacím z oblasti účetnictví a daní, a tím také splnit cíl, jež jsem si v úvodu vytyčil.

Použité zdroje

- [1] VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka. 2008. *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. Praha: VOX, 2008. ISBN 978-80-86324-72-2.
- [2] JAROŠ, Tomáš. *Daň z příjmů právnických osob v účetnictví*. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2010. 192 s. ISBN 978-80-247-3368-5.
- [3] IŠTVÁNFYOVÁ, J. *Cenné papíry a finanční majetek v účetnictví* 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1995. 220 s. ISBN 8070796669.
- [4] KOL. AUTORŮ., *Účetnictví podnikatelů 2008*. Praha : Meritum - výkladová řada Aspi, a.s., 2008. 660 s. ISBN 978-80-7357-336-2.
- [5] KOL. AUTORŮ., *Daňová evidence 2008*. Praha : Meritum - výkladová řada Aspi, a.s., 2008. 608 s. ISBN 978-80-7357-337-9.
- [6] VYBÍHAL, Václav . *Zdaňování příjmu fyzických osob 2010*. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2010. 224 s. ISBN 978-80-247-3426-2.
- [7] BROŽKOVÁ, Alena ; HYRŠLOVÁ, Jaroslava . *Účtování o cenných papírech*. Pardubic : Univerzita Pardubice, 1998. 76 s. ISBN 80-7194-140-9.
- [8] *Český účetní standard č. 014 – Dlouhodobý finanční majetek* [on-line]. Dostupný na WWW:<<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/>>.
- [9] *Český účetní standart č. 008 - Operace s cennými papíry a podíly* [online]. Dostupný na WWW:<<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/>>.
- [10] Česko. Zákon č. 591/1992 Sb., ze dne 20. listopadu 1992 o cenných papírech. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 119, s. 598.

- [11] *Vyhláška 500/2002 Sb.* [on-line]. Dostupná na WWW:
<<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/>>.
- [12] Česko. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473- .
- [13] Česko. Zákon č. 563/1991 Sb., ze dne 9. prosince 2004 o účetnictví. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, 107, s. 322.

Seznam obrázků

Schéma č. 1 - Oceňování reálnou hodnotou	26
Schéma č. 2 - Výpočet daně FO	31
Schéma č. 3 - Osvobození CP.....	34
Schéma č. 4 - Tvorba základu daně PO	36

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
a.s.	akciová společnost
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
např.	například
CP	cenné papíry
EU	Evropská unie
ZD	základ daně
FO	fyzická osoba
PO	právnícká osoba

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Směrná účtová osnova

Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek

01 - Dlouhodobý nehmotný majetek

- 010 - Dlouhodobý nehmotný majetek
- 011 - Zřizovací výdaje
- 012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 013 - Software
- 014 - Ocenitelná práva
- 019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

- 021 - Stavby
- 022 - Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
- 025 - Pěstitelské celky trvalých porostů
- 026 - Základní stádo a tažná zvířata
- 029 - Ostatní dlouhodobý hmotný majetek

03 - Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný

- 031 - Pozemky
- 032 - Umělecká díla a sbírky

04 - Pořízení dlouhodobého majetku

- 040 - Pořízení dlouhodobého majetku
- 041 - Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku
- 042 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
- 043 - Pořízení dlouhodobého finančního majetku

- 05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
- 050 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
- 051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
- 052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
- 053 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek

06 - Dlouhodobý finanční majetek

- 061 – Podíly v ovládaných a řízených osobách
- 062 – Podíly v účetních jednotkách s podstatným vlivem
- 063 - Ostatní cenné papíry a podíly
- 064 – Půjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv
- 065 – Jiný dlouhodobý finanční majetek

067 – Poskytnuté zálohy na DFM

07 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku

- 070 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 071 - Oprávky ke zřizovacím výdajům
- 072 - Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje

- 073 - Oprávky k softwaru
- 074 - Oprávky k ocenitelným právům
- 079 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku

08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

- 081 - Oprávky ke stavbám
- 082 - Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí
- 085 - Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 086 - Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům
- 089 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku

09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku

- 091 - Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 092 - Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku
- 093 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku
- 094 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku
- 095 - Opravná položka k poskytnutým zálohám
- 096 - Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku
- 097 - Opravná položka k nabytému majetku
- 098 - Oprávky k opravné položce k nabytému majetku

Účtová třída 1 - Zásoby

11 - Materiál

- 111 - Pořízení materiálu
- 112 - Materiál na skladě
- 119 - Materiál na cestě

12 - Zásoby vlastní výroby

- 121 - Nedokončená výroba
- 122 - Polotovary vlastní výroby
- 123 - Výrobky
- 124 - Zvířata

13 - Zboží

- 131 - Pořízení zboží
- 132 - Zboží na skladě a v prodejnách
- 139 - Zboží na cestě

19 - Opravné položky k zásobám

- 191 - Opravná položka k materiálu
- 192 - Opravná položka k nedokončené výrobě
- 193 - Opravná položka k polotovarům vlastní výroby
- 194 - Opravná položka k výrobkům
- 195 - Opravná položka ke zvířatům
- 196 - Opravná položka ke zboží

Účtová třída 2 - Finanční účty

21 - Peníze

- 210 - Peníze

211 - Pokladna

213 - Ceniny

22 - Účty v bankách

221 - Bankovní účty

23 - Běžné bankovní úvěry

231 - Krátkodobé bankovní úvěry

232 - Eskontní úvěry

24 - Jiné krátkodobé finanční výpomoci

241 - Emitované krátkodobé dluhopisy

249 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci

25 - Krátkodobý finanční majetek

251 - Majetkové cenné papíry k obchodování

252 - Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly

253 - Dlužné cenné papíry k obchodování

255 - Vlastní dluhopisy

256 - Dlužné cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti

257 - Ostatní realizovatelné cenné papíry

259 - Pořizování krátkodobého finančního majetku

26 - Převody mezi finančními účty

261 - Peníze na cestě

29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku

291 - Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku

Účtová třída 3 - Zúčtovací vztahy

31 - Pohledávky

311 - Odběratelé

312 - Směnky k inkasu

313 - Pohledávky za eskontované cenné papíry

314 - Poskytnuté provozní zálohy

315 - Ostatní pohledávky

32 - Závazky

321 - Dodavatelé

322 - Směnky k úhradě

324 - Přijaté zálohy

325 - Ostatní závazky

33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

331 - Zaměstnanci

333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům

335 - Pohledávky za zaměstnanci

336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

34 - Zúčtování daní a dotací

- 341 - Daň z příjmů
- 342 - Ostatní přímé daně
- 343 - Daň z přidané hodnoty
- 345 - Ostatní daně a poplatky
- 346 - Dotace ze státního rozpočtu
- 347 - Ostatní dotace

35 - Pohledávky ke společníkům a sdružení

- 351 - Pohledávky k podnikům ve skupině
- 353 - Pohledávky za upsaný vlastní kapitál
- 354 - Pohledávky za společníky při úhradě ztráty
- 355 - Ostatní pohledávky za společníky
- 358 - Pohledávky k účastníkům sdružení

36 - Závazky ke společníkům a sdružení

- 361 - Závazky k podnikům ve skupině
- 364 - Závazky ke společníkům při rozdělování zisku
- 365 - Ostatní závazky ke společníkům
- 366 - Závazky ke společníkům a členům družstva ze závislé činnosti
- 367 - Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
- 368 - Závazky k účastníkům sdružení

37 - Jiné pohledávky a závazky

- 371 - Pohledávky z prodeje podniku
- 372 - Závazky z koupě podniku
- 373 - Pohledávky a závazky z pevných termínových operací
- 374 - Pohledávky z pronájmu
- 375 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů
- 376 - Nakoupené opce
- 377 - Prodané opce
- 378 - Jiné pohledávky
- 379 - Jiné závazky

38 - Přechnodné účty aktiv a pasiv

- 381 - Náklady příštích období
- 382 - Komplexní náklady příštích období
- 383 - Výdaje příštích období
- 384 - Výnosy příštích období
- 385 - Příjmy příštích období
- 386 - Kurzové rozdíly aktivní *
- 387 - Kurzové rozdíly pasivní *
- 388 - Dohadné účty aktivní
- 389 - Dohadné účty pasivní

39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

- 391 - Opravná položka k pohledávkám
- 395 - Vnitřní zúčtování
- 398 - Spojovací účet při sdružení

Účtová třída 4 - Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

41 - Základní kapitál a kapitálové fondy

- 411 - Základní kapitál
- 412 - Emisní ážio
- 413 - Ostatní kapitálové fondy
- 414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků
- 418 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách
- 419 - Změny základního kapitálu

42 - Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření

- 421 - Zákonný rezervní fond
- 422 - Nedělitelný fond
- 423 - Statutární fondy
- 427 - Ostatní fondy
- 428 - Nerozdělený zisk minulých let
- 429 - Neuhrazená ztráta minulých let

43 - Výsledek hospodaření

- 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

45 - Rezervy

- 451 - Rezervy zákonné
- 459 - Ostatní rezervy

46 - Bankovní úvěry

- 461 - Bankovní úvěry

47 - Dlouhodobé závazky

- 471 - Dlouhodobé závazky k podnikům ve skupině
- 473 - Emitované dluhopisy
- 474 - Závazky z pronájmu
- 475 - Dlouhodobé přijaté zálohy
- 478 - Dlouhodobé směnky k úhradě
- 479 - Ostatní dlouhodobé závazky

48 - Odložený daňový závazek a pohledávka

- 481 - Odložený daňový závazek a pohledávka

49 - Individuální podnikatel

- 491 - Účet individuálního podnikatele

Účtová třída 5 - Náklady

50 - Spotřebované nákupy

- 500 - Spotřebované nákupy
- 501 - Spotřeba materiálu
- 502 - Spotřeba energie
- 503 - Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek
- 504 - Prodané zboží

51 - Služby

- 510 - Služby
- 511 - Opravy a udržování
- 512 - Cestovné
- 513 - Náklady na reprezentaci
- 518 - Ostatní služby

52 - Osobní náklady

- 520 - Osobní náklady
- 521 - Mzdové náklady
- 522 - Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti
- 523 - Odměny členům orgánů společnosti a družstva
- 524 - Zákonné sociální pojištění
- 525 - Ostatní sociální pojištění
- 526 - Sociální náklady individuálního podnikatele
- 527 - Zákonné sociální náklady
- 528 - Ostatní sociální náklady

53 - Daně a poplatky

- 530 - Daně a poplatky
- 531 - Daň silniční
- 532 - Daň z nemovitosti
- 538 - Ostatní daně a poplatky

54 - Jiné provozní náklady

- 540 - Jiné provozní náklady
- 541 - Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 542 - Prodaný materiál
- 543 - Dary
- 544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 545 - Ostatní pokuty a penále
- 546 - Odpis pohledávky
- 548 - Ostatní provozní náklady
- 549 - Manka a škody

55 - Odpisy, rezervy a opravné položky provozních nákladů

- 551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 552 - Tvorba zákonných rezerv
- 554 - Tvorba ostatních rezerv
- 555 - Zúčtování komplexních nákladů příštích období
- 557 - Zúčtování oprávek k opravné položce k nabytému majetku
- 558 - Tvorba zákonných opravných položek
- 559 - Tvorba opravných položek

56 - Finanční náklady

- 560 - Finanční náklady
- 561 - Prodané cenné papíry a podíly
- 562 - Úroky
- 563 - Kurzové ztráty

- 564 - Náklady z přecenění majetkových cenných papírů
- 566 - Náklady z finančního majetku
- 567 - Náklady z derivátových operací
- 568 - Ostatní finanční náklady
- 569 - Manka a škody na finančním majetku

57 - Rezervy a opravné položky finančních nákladů

- 574 - Tvorba rezerv
- 579 - Tvorba opravných položek

58 - Mimořádné náklady

- 580 - Mimořádné náklady
- 581 - Náklady na změnu metody
- 582 - Škody
- 584 - Tvorba rezerv
- 588 - Ostatní mimořádné náklady
- 589 - Tvorba opravných položek

59 - Daně z příjmů a převodové účty

- 591 - Daň z příjmů z běžné činnosti - splatná
- 592 - Daň z příjmů z běžné činnosti - odložená
- 593 - Daň z příjmů z mimořádné činnosti - splatná
- 594 - Daň z příjmu z mimořádné činnosti - odložená
- 595 - Dodatečné odvody daně z příjmů
- 596 - Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům
- 597 - Převod provozních nákladů
- 598 - Převod finančních nákladů

Účtová třída 6 - Výnosy

60 - Tržby za vlastní výkony a zboží

- 600 - Tržby za vlastní výkony a zboží
- 601 - Tržby za vlastní výrobky
- 602 - Tržby z prodeje služeb
- 604 - Tržby za zboží

61 - Změny stavu vnitropodnikových zásob

- 610 - Změny stavu vnitropodnikových zásob
- 611 - Změna stavu nedokončené výroby
- 612 - Změna stavu polotovaru
- 613 - Změna stavu výrobku
- 614 - Změna stavu zvířat

62 - Aktivace

- 620 - Aktivace
- 621 - Aktivace materiálu a zboží
- 622 - Aktivace vnitropodnikových služeb
- 623 - Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku
- 624 - Aktivace dlouhodobého hmotného majetku

64 - Jiné provozní výnosy

- 640 - Jiné provozní výnosy
- 641 - Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 642 - Tržby z prodeje materiálu
- 644 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 646 - Výnosy z odepsaných pohledávek
- 648 - Ostatní provozní výnosy

65 - Zúčtování rezerv a opravných položek provozních výnosů

- 652 - Zúčtována zákonných rezerv
- 654 - Zúčtování ostatních rezerv
- 655 - Zúčtování komplexních nákladů příštích období
- 657 - Zúčtování oprávků k opravné položce k nabytému majetku
- 658 - Zúčtování zákonných opravných položek
- 659 - Zúčtování opravných položek

66 - Finanční výnosy

- 660 - Finanční výnosy
- 661 - Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
- 662 - Úroky
- 663 - Kurzové zisky
- 664 - Výnosy z přecenění majetkových cenných papírů
- 665 - Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
- 666 - Výnosy z krátkodobého finančního majetku
- 667 - Výnosy z derivátových operací
- 668 - Ostatní finanční výnosy

67 - Zúčtování rezerv a opravných položek finančních výnosů

- 674 - Zúčtování rezerv
- 679 - Zúčtování opravných položek

68 - Mimořádné výnosy

- 680 - Mimořádné výnosy
- 681 - Výnosy ze změny metody
- 684 - Zúčtování rezerv
- 688 - Ostatní mimořádné výnosy
- 689 - Zúčtování opravných položek

69 - Převodové účty

- 697 - Převod provozních výnosů
- 698 - Převod finančních výnosů

Účtová třída 7 - Závěrkové a podrozvahové účty**70 - Účty rozvahné**

- 701 - Počáteční účet rozvahný
- 702 - Konečný účet rozvahný

71 - Účet zisků a ztrát

- 710 - Účet zisků a ztrát

75 až 79 - Podrozvahové účty

Účtové třídy 8 a 9 - Vnitropodnikové účetnictví

Příloha č. 2 - Schéma zdanění cenných papírů před novelou a po novele

Majetkové CP, dlužné CP, podíly na s.r.o., podíly v družstvu	
Stav do konce roku 2001 bez ocenění	Stav od 1.1.2002 ocenění dle účetnictví
Cenné papíry určené k obchodování	Majetkové CP k obchodování Reálná hodnota 564/664
CP realizované	Zatím neznáme záměr a účast nižší než 20%. Reálná hodnota rozvahově (414)
CP představující podstatný(20%) nebo rozhodující vliv(50%) - majetkové účasti	Ekvivalencí rozvahově (414)
Dlužné CP (zisk/ztráta pouze při prodeji)	Držené do splatnosti- Nepřeceňují se K obchodování - reálná hodnota
Nabývací cena podílu u s.r.o., k.s. a družstvu (také směnky a obce)	Ekvivalencí pouze při účasti nad 20 %

§24 odst.2 písm. r,
pouze do výše úhrnu
příjmů z jejich
prodeje

nové znění §24
odst. 2 písm. r

§24 ods. 2 písm. w
jednotlivě posuzován
každý prodej a uznání
ceny limitováno příjmem
z prodeje

pokračuje
režim §24 odst.
2 písm. w